

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., ČETRTEK, (THURSDAY) DEC. 30., 1920

ŠT. 307 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

D'ANNUNZIO BO ZAPUSTIL REKO V ZRAKOPLOVU.

PRAVI, DA NI VREDNO BORITI SE ZA NEHVA-
LEŽNO ITALIJO. — D'ANNUNZIO PRI-
ZNAVA RAPALSKO POGODBO.

RIM, 29. decembra. — D'Annunzio je podal deklaracijo, v kateri pravi, da ni vredno umreti za Italijo, in da bo zapustil Reko v aeroplanu.

Tako se je poročalo danes poluradno skupno z naznanilom, da se reški sporazum lahko smatra dogotovit.

Glasom zadnjih vesti iz blokiranega ozemlja poravnava reškega vprašanja pomeni priznanje rapalske pogodbe, razpustitev D'Annunzijevega legionarjev in splošno amnestijo.

Prenehanje sovražnosti, ki je bilo odrejeno že preje, se še nadaljuje. Pogajanja za podajo se vršijo med poveljnikom vladnih čet, ki so obkolile Reko in mestnim svetom Reke, kateremu je D'Annunzio poveril vse svoje moči.

Sodeč iz poročila, ki ga je danes poslal semkaj gen. Caviglia, so D'Annunzijeve zastopniki na konferenci z generalom Ferrario podali popolno priznanje rapalske pogodbe.

"Prepričan sem, da je poravnava blizu," poroča gen. Caviglia. Iz istega poročila je razvidno, da sta Riccardo Gigante, župan mesta Reke in kapitan Hosventuri, poveljnih obrambnega koncila, sprejela pglavitne pogoje gen. Caviglie.

Več državnih poslancev je mnenja, da bi bilo umestno, da se skliče posebno zasedanje parlamenta, da se razpravi reško vprašanje. Zahtevajo tudi, da se uvede preiskava v delo med-zavezniške komisije, ki deluje na določitvi avstrijsko-italijanske meje. Govori se, da namerava komisija dati Brennerski prelaz Avstriji.

Popis zadnje faze bojov pred Reko izkazuje, da so legionarji v torek pričeli s streljanjem na vladne čete, ki niso skušale napredovati, temveč samo stale na črti, ki so jo okupirale v ponedeljek zvečer.

Boj na celi črti je dobil gorilski značaj.

Reka, 20. decembra. — D'Annunzio je danes zjutraj vse svoje moči poveril reškemu koncilu. Vse vojaške operacije so se ustavile.

D'Annunzio se ženi.

BENETKE, 20. decembra — Pred par meseci je odšla na Reko dobro poznana pianistinja signorina Luisella Baccara, kateri je D'Annunzio precej časa dvoril, da tamkaj počaka, da D'Annunzio dobi ločitev zakona od svoje dosedanje žene, nakar naj bi se poročila. Oba se jako prostodušno izražata o njuni medsebojni odnošaji. In ona se je pred kratkim baje izjavila, da raje umre kot pa da bi zapustila Reko.

NEMCIJA TIHOTAPI OROŽJE CREZ MEJO.

Inomost. — Z ozirom na zaplenjeno enega vagona orožja, ki je prišel iz Berlina in je bil naslovljen v Rim pod imenom diplomatske rebe podaja "Wolff Zeitung" sledeče podrobnosti: Včeraj je prispel iz Kufsteina vagon, v katerem je bilo 18 zabojev aktov in knjig poslanstva. Naslovljenec je bil gosp. Gaburet, Piazza dell'Araccoli, Rim, pošiljatelj Bott. Reen iz Kufsteina. V rešnici pa je vseboval vagon strojne, topove, revolverje in vojne daljnogleda. Železniško osebje je podalo o vladbo radi tega, ker je šlo za prevoz orožja in potem ko se je ugotovilo, da gres res za vojni material, je posredovala inomostska policija ki je zaplenila pošiljatev in ja spravila na županstvo. "Wolff Zeitung" misli, da v rešnici naslovljenec ni bil gospod Gaburet, temveč tirolska mlica. Italijanski konzul je zahteval osebno, da naj tamkajšnje oblasti v interesu javne varnosti vzamejo material začasno v svoje varstvo.

Fordova tovarna pre- nehala z obrato- vanjem.

Detroit, 29. dec.—Danes se je uradno naznanilo, da se Fordova tovarna na avtomobile v Highland parku, v kateri je bilo za poslanih okrog 50.000 delavcev, zapre in da preneha z obratovanjem za nedoločen čas.

Tovarna je zaprla vrata že pretekli teden, ko je bilo naznanjeno, da se bo med 24. decembrom in 31. januarjem izvedlo letni inventarji ali pregled tovarne. Koliko časa bo tovarna ostala zaprta, se ne ve, toda gotovo je, da z delom ne bo pričelo pred 1. februarjem.

CARUSO JE OPERIRAN.

New York, 29. dec. — Enrico Caruso, ki se nahaja že en teden v postelji valed vnetje rebre mrene, se je moral podvreči operaciji, ki jo je uspešno prešal, toda njegovo stanje je glasom zdravniških izjav še vedno opasno.

Dolarske sleparije na ljubljanski pošti.

Starokrajski listi prinašajo poročila, ki so posebno zanimiva za v Ameriki živeče Slovence, ker v njih se pripoveduje, kako so na ljubljanski pošti odpirali iz Amerike prihajajoča pisma in jemali iz njih dolarje. Kako se je cela stvar vršila, bo razvidno čitateljem iz naslednjega poročila:

V spedijskem oddelku ljubljanske glavne pošte so prišli na sled obsežnim sleparskim manipulacijam s tkzv. ameriškimi pisimi.

Ze dalj časa se je opazalo, da nekateri mlajši činovniki iz tega oddelka jako potrato živijo. Oblačili so se elegantno, se obnašali kot kavalirji, hodili na ples in zabave, prirejali prijateljske večere z veselimi dekleti, kjer se je pilo šampanjca in jubiliralo. Med uradnim ljubljanske glavne pošte se je že dala č. sa šušljalo, da ni vse v redu. Med tem pa so se pričele množiti pritožbe zaradi nerednega dostavljanja ameriškne pošte; mnogi, ki so preje redno prejeli pisma od svojih sorodnikov iz Amerike, so ostali brez odgovorov na svoje dopise. Pred par meseci je vzbudila pritožba Podpornega društva v Chicagu, ki je poslalo deželni vladi večjo vsoto denarja, pa ni nikdar dobilo potrdila, precej senzacije. Ta afera sicer odkritimi manipulacijami, toda ojačila je čuječnost poštne uprave in poštni nadkomisar dr. Janžekovič je obrnil svojo posebno pozornost na spedijski oddelak.

Morda bi stvar še dolgo ostala nedogodana, da ni te dni neki iz Ljubljane premeščen uradnik ogorčeno pričel obtoževati "poštne roparje." Na podlagi njegovih izpovedi se je z vsi energijo pričela preiskava. Vodita jo od strani poštne ravnanstva dr. Janžekovič in s strani policije nadzornik Habe. Cim so bile ugotovljene prve činjenice, je policija v ponedeljek odredila hišne preiskave in aretacije.

Sleparija je bila povsem prosta. Nekateri uradniki spedijskega oddelka so tvorili med seboj družbo, ki je sistematično kradla pisma z Amerike, jih odpašala na dom, odpirala in preiskavala je v le v njih kaj dolarjev. Znana je navada mnogih naših rojakov, da prilagajo dopisem po nekaj oprinatih dolarjev. To je že od nekdaj tako bilo, pa se sedaj menda še bolj goji, ker upajo pošiljatelji, da bo premijnik zamenjal dolarje v Jugoslaviji po mnogo boljšem kurzu, nego oni pri ameriškimi bankah. Ameriški dolarji pa so šli namesto v skromne možniške priprostitih in siromačnih naših ljudi po Dolenskem in drugod, v elegantne listnice kavalirjev z glavne pošte.

Pisma, napisana z okorno roko očeta, moža, brata v daljni Ameriki pa so obležala v kotu in zgorela v pečeh. . . .

Ko so v ponedeljek detektivji vdrli v stanovanja glavnih osumljencev, so našli uničujoč dokazilni material: cele kupa sploširanih ameriškimi pisem. Na podlagi teh preiskav je bilo takoj aretiranih šest uradnikov. Enega so kmalu izpustili, ker se je izkazalo, da je nedolžen, pet jih je ostalo v zaporih. Njihovih jmen uočemo predčasno priobčiti, ker je mogoče, da se sum proti enemu ali drugemu izkaže še za neopravičen.

Na glavni pošti se nadaljuje za-

USODA SODNIKA MC'GANNONA IZROČENA POROTI.

PROSEKUCIJA IN OBRAMBA TRDITA, DA SO PRIČE
KRIVE LAŽNJIVEGA IZPRICEVANJA.

Obravnava proti sodniku McGannonu, ki je obtožen uboja Harolda Kagyja gre proti koncu. Včeraj je državna prosekucija na eni strani in obramba obtoženca na drugi strani skušala dokazati, da so številna izvajanja priče lažnjiva.

Zadeva je bila izročena porotnikom ob 6:15 zvečer. Porotniki so šli najprej večerjat, potem pa so se vrnili v porotno sobo in pričeli razmotrivati.

Sodna dvorana je bila polna radovednežev, ki so pričakovali, da bo porota morda že sinoči podala svojo odločitev.

Ob 9:22 pa je porota naznanila, da ne more priti do zedinjenja, in da hoče iti počivat. Nato je sodnik odredil, da se porota odvede v hotel in zaklene, tako da bi nihče ne mogel do nje.

Ko je sodnik McGannon slišal, da porota še ni prišla do odločitve, ni podal nikake izjave. Pri njen je bila tudi njegova žena in tudi njegovi bratje. Iz sodne dvorane je odšel ob 10. uri, potem ko je bila porota odvedena v hotel.

Tekom čakanja je sodnik sedel nekaj časa v sodni dvorani in kadil cigaro, kasneje pa se je umaknil v urad sodnika.

slišanje personala, zlasti onih, ki so naravnost s prizadetimi uradniki hodili v vesele družbe. Tudi se skuša dognati, koliko denarja je bilo poneverjenega. Izgleda, da segajo sleparije celo leto nazaj in da so vsote precej velike. Eden od aretiranih je že priznal, da si je prisvojil čez 600 dolarjev, to je preko 80.000 kron. O drugem je ugotovljeno, da ima v banki svoj poseben, precej velik denarni konto. Gre vsekakor za mnogo stotisočev škode.

Preiskava zaradi sleparij na ljubljanski glavni pošti se energično nadaljuje. Podrobnosti, ki prihajajo na dan so zanimive in karakteristične. Z ukradenim denarjem ameriških rojakov se je etabliral pravcati "klub kavalirjev," ki je bil tesno spojen z dražestnim venčkom veselih in elegantnih gospodičen. Služba v uradu je bila sleparjem le prilika za iskanje ameriškimi pisem. Z drugo se niso brigali. Zato so tudi silno zastajali posli v važnem spedijskem oddelku in marsikatera pritožba nad neurejenostjo naše pošte gre na njihov rovaš.

Glavna zbiralnice kavalirskega kluba je bila kavarna "Zvezda." Tam so delali svoje vesele programe, opravili svoje rendez-vous, se dogovarjali s svojimi ljubeznimi prijateljicami: kam zvečer, kam jutri na izlet. Najomilnejši "prijateljici" sta bili dve aspirantki N. in K., h katerima so se kavalirji vedno znova vračali. Ljubomurnost je bila prepovedana, uživamo! je bil najvišji zakon. Obe dekleti sta dobivali bogato odmero: fine toalete, lepe nakite, sladke bonbone, okusne večerje, šumeči šampanjec. Družba je imela v stanovanju enega svojih članov udobno mesto za intimne večere. . .

Sleparji niso bili le kavalirji, nego tudi rodoljubi. Če je bila kje na Slovenskem večja narodna prireditelj, so smatrali za svojo dolžnost, da gredo reprezentirati belo Ljubljano. Posebno radi so se vozili v Celje. Ko so se enkrat morali poslužiti priprostega poštne vlaka, da osrečijo celjski Narodni dom, se jim ponocni ni hotelo več na isti proletarski način nazarj. Rekvirirali so v Celju avtomobil, ki jih je brzo in razmeroma po ceni—3000 K—pripeljal nazaj v Ljubljano. . .

—Avtomobilski tatovi so ali odšli z mesta ali pa se jim je večeraj zdelo premraz, kajti poročajo, da ves dan ni bil odpeljan niti en avtomobil.

Sedaj so v zaporu silno poparjeni. Izgovarjajo se drug na drugega. Vsak je bil zapeljan. . . .

Iz krogov poštinih uradnikov se nam poroča, da so mnogi resni možje, ki so že dolgo gledali po četje fantalinov, že pred meseci opozarjali merodajne oblasti na razmere v spedijskem oddelku. Ako bi se bila preiskava že takrat prišla, bi bili prihranjeni poštni upravi in oškodovanim rojakom mnogi tisočaki. Jutri prinesemo še nadaljne podrobnosti o tem slučaju.

Angleški delavci za samoodločevanje na Irskem.

London, 29. dec.—Danes je pričelo angleško delavstvo z gibanjem, katerega namen je zasedati Irski priliko do samoodločevanja. To se je storilo, ko se je sešla konferenca parlamentarnih zastopnikov delavske stranke v Londonu, na kateri je več članov delavske stranke, ki so se mudili s komisijo, ki jo je poslala stranka na Irsko, poročala, kaj so tamkaj videli in proučili.

Najvažnejše delo, katere je izvršila konferenca, je pač obstojalo v tem, da je soglasno sprejela resolucijo, v kateri se pozivlja vlado, da skuša dokazati, da niso pronajdbe in izvajanje komisije, ki jo je poslala na Irsko delavska stranka, docela resnična.

Ta konferenca znači začetek kampanje, katero bo delavska stranka vodila v prilog samo-odločevanja za Irsko.

A. G. Cameron, ki je bil predsednik konference, je tekom svojih izvajanj izjavil, da je poročilo komisije eno najresnejših obtožb proti angleškim vladnim metodam; kar se jih kdaj stavilo pred angleško ljudstvo. . .

"Kot posledica svojega postopanja na Irskem nima Anglija danes na celim svetu niti enega prijatelja," je dejal Mr. Cameron.

—Avtomobilski tatovi so ali odšli z mesta ali pa se jim je večeraj zdelo premraz, kajti poročajo, da ves dan ni bil odpeljan niti en avtomobil.

Sedaj so v zaporu silno poparjeni. Izgovarjajo se drug na drugega. Vsak je bil zapeljan. . . .

Iz krogov poštinih uradnikov se nam poroča, da so mnogi resni možje, ki so že dolgo gledali po četje fantalinov, že pred meseci opozarjali merodajne oblasti na razmere v spedijskem oddelku. Ako bi se bila preiskava že takrat prišla, bi bili prihranjeni poštni upravi in oškodovanim rojakom mnogi tisočaki. Jutri prinesemo še nadaljne podrobnosti o tem slučaju.

RUSKI VTISI.

Toda tudi po sprejemu se ga nistične kore nazivljejo Rusi se ne preneha opazovati. Ako se izkaže, da je malomaren, premalo vnet, neposlušen, ali da se navede na kak drug način, ki ne bi bil v soglasju s socialistično etiko, tedaj se ga izobči. Popivati ali igrati za denar članu komunistične stranke ni dovoljeno; celo plesa se ne odobrava, in nekateri so celo zato, da se ustavi kajenje. Neodpustljiva napaka pa je, če se koga najde, da gleda za svoj lastni dobiček.

Na gotove čase se v stranki izvede pravcato izčiščenje, ki je poznano pod imenom "revizija" in takrat se izbriče vse nevedne člane. Poroča se, da se je nekoč strankina vrata odprlo na stečaj za en teden. To je bilo v jeseni leta 1919, ko je Judenič že skoro zavzel Petrograd, ko je Djenikin prodril do Orela, ki se nahaja v neposredni bližini Moskve, in je izgledalo kot da bodo Poljaki in Finci vsakčas udarili.

Vsako, ki se pridruži v tej temni uri, je gotovo iskren, so mislili. Treba je pripomniti, da je vstop za delavce vedno lažji kot pa za intelektualce, ki tvorijo le manjši del stranke, da siravno mu pripada večina starejših voditeljev.

Vzrok, da se v stranko sprejme le izbrane ljudi, je sedaj še rayno tako močan kot preje. Revolucija se še vedno bori za svoje življenje. Kadar začne kaka armada popuščati, tedaj se pošlje komunističen bataljon, da vzdrži naval. Kadar kakemu polku nedostaja vztrajnost, tedaj se mu prideli gotov odstotek komunistov. Ako kaka tovarna slabo obratuje, tedaj se k vodstvu dodeli nekaj komunistov. (Kadar se v kaki vasi pojavijo znaki nezadovoljstva, tedaj se pošlje vanjo nekaj komunistov.

Komunisti so danes aktivni, občutni in zavedni element zapanega ruskega naroda. Oni so elita (izbranci) revolucije, in od vsakega možkega in od vsake ženske pri komunistični stranki se pričakuje, da poseda dovolj volje in magnetizma, da vlije nekoliko svoje navdušenosti tudi v druge. Ako bi se stranka v tem oziru poslabšala, ako bi postala manj vnetja, manj požrtvovalna in manj drzna, tedaj bi propadla tudi revolucija. Še neki drug vzrok je, ki ni nič manj važen. Jasno je, da ima stranka, ki ima monopol moči, jako veliko privlačnost za one, katerih edini namen je napraviti karijero. Proti sprejemu takih so najodločnejše starejši člani, ki so pokazali svojo vneto v letih prosekucij.

V koliko so v tem oziru uspešni? To vprašanje sem stavil številnim osebam, pripadnikom in nasprotnikom stranke. Povprečni odgovor komunistov se je glasil: "Mi komunisti imamo dolžnosti, toda nikakih privilegijev. Od nas se pričakuje, da smo vsak trenutek pripravljeni izpolniti ukaz stranke, in zapustiti naše domove ter iti na vsako delo, ki se nam določi, pa naj bo potem, da se tiče organizacije, administracije, boja ali agitacije. Mi vsi smo tako preobteženi z delom, da smatramo mobilizacijsko naredbo, da se pridružimo armadi, kot začetek praznika. In tudi v armadi moramo iti v nevarnosti, katerim se drugi lahko izognejo. Komu-

nistične kore nazivljejo Rusi batalijone smrti. V civilni vojni se nobenemu komunistu ne prizanaša, in celo Poljaki so ustrelili vse komuniste, kateri so jim prišli v roke. (To je resnica. Tako so mi spomladi 1919 priznali poljski častniki sami. — Pripomba pisatelja.) Armadne komisarje, katere se zajme, se vedno ustrelji, in včasih pa še celo trpinči. Znano je, da so "bele garde" usmrtilo celo vsakega komunistu v civilu, kadar so zavzeli kako mesto. Ako bi revolucija propadla, tedaj bi se večino izmed nas poklalo. Mi se prostovoljno podrejamo strožjemu življenju, kot pa ga zahtevamo od drugih. Ako komunistični častnik pije, ako komunistični uradnik krađe ali jemlje podkupnino, tedaj se ga ustrelji medtem ko se nekomunistu za isti prestopok kaznuje samo z zaporom."

Ta odgovor je resničen do gotove meje. Na drugi strani pa je resnično, da devet komunistov izmed desetih uživa priliko, da poveljuje in ukazuje, česar bi ne bilo mogoče pod nobenim drugim režimom. To se tiče vseh delavcev in židov in v prvi vrsti židovskih intelektualcev. Vedno je teško določiti, kje se pričenja osebna ambicija, in kje se konča čista verna za delo. Večina teh ljudi se je dvignila iz životarjenja, ki jim bi prineslo malo prilik, katere se jim sedaj nudijo v najširšem obsegu. Za nekatere je morda privlačna važnost nena doma doseženih pozicij, medtem ko jih je brez dvoma tudi veliko, katere veseli ustvarjajoče delo.

Katerakoli revolucij v Rusiji, ki je v stanu prevrtni caristično birokracijo, bi povzdignila k moči nek nov razred. Kadeti ali liberalci obstojajo povetini iz kapitalistov, trgovcev in profesionalnih ljudi. Manjševiki in socialni revolucionarji so povetini intelektualci, ki imajo veliko privrženecv med rokodelci in kmeti. Komunisti se razlikujejo od ostalih socialističnih strank v tem, da imajo veliko manjše število intelektualcev med svojimi privrženici, in veliko večjo maso industrijskih delavcev.

Nekateri kritiki obtožujejo komuniste, da svojo moč izrabljajo za svojo materialno udobnost. Obdolžitev luksurijskosti pa je zelo krivična. Kjerkoli sem imel priliko opazovati jih od bližje, kot na primer v Minsku tekom mirovne konference, sem videl, da so najodgovornejši boljšivski uradniki živeli popolnoma ravno tako kot njih strojeписci in pisarji. Oblačijo se z največjo priprostostjo, in stanovanja ljudskih komisarjev na Kremlinu so preje služila častnikom straže. Mislim, da so take obtožbe resnične le v toliko, da vsakdo, ki potuje po uradnih opravkih, pa naj bo komunist ali ne, ima večje ugodnosti kot navadni potniki, in da oni, ki vršijo važna dela vsehvi armado, poučevanje v šoli ali delo v tovarni, dobivajo več hrane. To je potrebno za vzdržanje uspešne administracije.

(Dalje)

—Poljak Peter Gudowski je vložil tožbo za ločitev zakona, ker njegova žena, ki živi na Poljskem, neče priti v Cleveland.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAR DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.
United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastnina izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.
Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.
CLEVELAND, O., ČETRTEK, (THURSDAY) DEC. 30., 1920

104

SLOVENCİ IN AMERIKA.

Kadar otroku ni kaj prav, se zajoka, steče k materi se ji stisne v krilo, in čez pet minut je že vse dobro. Škoda je le, da mi odrasli ljudje ne moremo več tako delati, potem, bi si nam ne bilo treba beliti glav v vsakdanjini sitnostmi, katere bi rešilo materino krilo. Mladost je pač kratka, potem pa pride dan, ko mora vsakdo stopiti sam pred svet, pomešati se v pestro množico, in tekmovali z njo za kosček kruha. Tako je pač življenje, in se najbrže še tudi precej časa ne bo izpremenilo.

Zato pa jok in stok nič ne pomaga. Na svetu vlada trda neizprosna, spremljata jo zavist in večni boj za obstanek in tisti, ki se ravna po vzgledu otroka, naj sam sebi pripiše, če se ga ima za prismojenca in brezmišelnega idealista, ki ne zna uvaževati razmer.

Take besede se morda zde komu trde in neusmiljene. Ampak le pogledajte okrog sebe sami, in prepričajte se na lastne oči, pa boste priznali, da je tudi življenje okrog nas trdo in neizprosno, ki ne pozna favoriziranja in milosti, temveč računa in odloča z matematično natančnostjo.

Te besede smo napisali še prav posebno z ozirom na nas ameriške Slovence, ter one, ki sedaj prihajajo med nas iz tiste ubožne in izkrvavljene domovine tamkaj preko morja.

Tem ljudem, ki sedaj prihajajo k nam, je treba, da vedo, kam so prišli.

Treba jih je poučiti, da ne bodo nekega dne očitali nam, ki smo že dalje časa tukaj, da smo jim zakrivali in potvarjali resnico, in da jim nismo dali vseh informacij, ki bi jim pomagale, da ustvarijo ekzistenco, ki bi bila vredna človeškega življenja. Ako ni ta naloga naša, čigava pa naj bi bila?

Seveda, kdor hoče učiti, ta mora sam nekaj vedeti. Mi Slovenci v Ameriki imamo neko zelo veliko napako, in skrajni čas je, da jo popravimo, ker nam ne koristi čisto nič, škoduje pa več, kot se morda zavedamo.

Kaj bi pač bila ta napaka, se boste rado vedno vprašali. Le pogledjte v naše javno življenje tu v Ameriki, v naše časopise, in če niste že sami postali žrtev tega čudnega razpoloženja, ki nas tlači kot mora, boste priznali, da imamo navado, da vsako stvar pretiramo v ta ali oni ekstrem več kot je koristno in prav.

Naloga nas vseh, ki živimo tukaj v Ameriki, je, da

snamemo naše naočnike, pa bodisi da so pobarvani črno ali rožnato, in da si ogledamo deželo v kateri živimo, in da se temu primerno ravnamo.

Do tega spoznanja moramo priti prej ali slej tudi mi ameriški Slovenci, ako hočemo, da ne bomo Amerikancem v zasmeh in pomilovanje. Le pogledjte druge narodnosti v Ameriki, kako se jih upošteva in ceni. Čisto nič nam ne pomaga, če mislimo, da smo pravzaprav mi boljši, dokler nam tega ne prizna kdo drugi.

Potem pa moramo prodati naše narodno prepričanje in zatajiti svojo delavsko zavest, bo prestrašeno zaklical kdo, ki gleda skozi očala, ki so mu jih drugi natknili. Ne, tega se nam ni treba bati. Ako se hočemo prepričati, da to ni res, pogledjmo le druge narodnosti tu v Ameriki. Baš one, ki so največ upošteevane v javnem življenju, so tudi najbolj zavedne v svojem ožjem življenju.

Do sedaj smo ameriški Slovenci oziroma vodilni krogi v našem življenju, veliko grešili. Popolno resnico smo malokdaj priznavali, srednje poti smo se izogibali vedno in povsod. V Ameriki smo ali videli obljubljeno deželo, kjer se cedi med in mleko, ali pa pekel, kjer je doma posebljeno izkoriščanje. Samo tako se nam je ni nikdar prikazalo kot je v resnici.

Zakaj je temu tako, tega ne bomo razmotirali, ker navsezadnje tudi ne bi čisto nič pomagalo. Glavno je, da priznamo našo napako, se potrkamo na prsi in jo skušamo popraviti. To je dolžnost nas vseh, ako hočemo koristiti samim sebi, in našim otrokom.

Naša skrb naj bo, da naučimo naše ljudi, ki sedaj prihajajo k nam, da se naučijo soditi Ameriko in njeno življenje po zasluženju. Za dosego tega je potreba, da se priuče jezika in navad dežele. Šablonsko kričanje o krivicah ni nič bolj na mestu kot hinavsko in neiskreno hvalisanje. Na ta način bomo pri celi stvari največ koristili. Vsako stvar je treba najprej razumeti, potem jo je šele mogoče po pravici oceniti. Drugače nam vsakdo lahko očita, da smo naduti glupec, in moramo tako očitanja mirno in poslušno pogoltniti.

Naše dosedanje ravnanje v tem oziru ima na vesti že marsikako brezpotrebno žrtev, ki ni nikdar nikomur koristila toliko kot je za nohtom črnega in tudi ne bo.

Taktika ameriških Slovencev do sedaj je bila povečini taktika ponižnih hlapcev ali pa taktika Don Kišota, ki se bori z mlino na veter. Dobro ni niti prvo niti drugo. To nam je dosti škodilo in potrebno je, da si takoj osvojimo v tem oziru čisto novo naziranje, ker drugače bomo čez deset let še ravno tam, kot smo danes.

Dobri ljudje, ki hočejo odpraviti kajenje, pravijo, da je tobak tako škodljiv, da bi zajec, ki bi pokadil eno cigareto, takoj poginil. To bo najbrže vzrok, da zajci še niso pričeli kaditi.

Produkcija ohijskih premogorovov v tekočem letu je bila višja kot kdaj prej. To nikakor ne dokazuje, da je treba streti unionizem, ako se hoče zvišati produkcijo, kot bi nas radi prepričali nekateri gospodje.

Ljubljanski Tavčar je za kralja in čikaški Kazimir je za kralja. — Gliha skup striha. — Vsaka stranka mora nekoliko popustiti, pa je olajša. Brezve. Če bi vero odpravili, bi Kazimir Tavčar gre v cerkev, če je



Razkrinkani Habsburzani
SPISALA GROFICA LARISCH.

"O — kar se tiče zaupanja — da," je rekla teta Cissi. "Na svetu pa ni nič takega kakor prijateljstvo; to je zlomljen trs, na katerega se ni mogoče opreti, kadar pridejo resnične nepravice. Pesniki opjevajo njegove čiste radosti, ali veruj mi, nobeno dejanje, storjeno v imenu prijateljstva, še ni nikdar izviralo iz nesebičnega nagiba. To je burka med moškimi in ženskami, ter še nikdar ni moški pomagal ženski, ne da bi bil prepričan, da mu ona povrne navsezadnje v naravi, kar je on dal."

"Čudne misli imaš," sem dejala, "in tvoje ideje me navdajajo s strahom."

Cesarica je pa molčala, vendar si nisem mogla kaj, da ne bi razmišljala o njenih besedah in goreče sem molila, da bodočnost polna krvi in solza ne bi bila moj delež.

V septembru leta 1888 sem prišla na Dunaj, ne da bi na srečo vedela, da me bo usoda kmalu primorala igrati nehoteno vlogo v žaloigri, ki jo smatrajo eno največjih skrivnosti naših časov.

Marsikaj se je pisalo o drami in Mayerlingu. Različni ljudje so zatrjevali, da om edini vedo resnico. Takozvane priče samovideci so povedali svoje misli o celi zadevi in cela mreža laži se je spletla okoli mene v zvezi s smrtjo mojega bratrance avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa, pa baronese Marije Večere.

Doslej nisem zavračala obrekovanj, ki so krožila o meni, ker sem jih smatrala nevrednim, da bi se sploh zmenila zanje.

Ker pa se je eden mojih sinov ustretil radi tega, kar je čital v eni teh lažljivih knjig in je bilo življe-

nje mojih hčera zagrenjeno vsled poslušanja tolikih neresnic o vlogi, ki sem jo jaz igrala v tej žaloigri, sem se odločila, da izpregovorim po šestindvajsetletnem molku ter seznanim svet z resnico tega, kar se je resnično zgodilo pred Mayerlinško žaloigro in po njej.

September leta 1888 je bil nekak prijeten spomin-poletja in jaz sem se dobro zabavala z nakupovanjem po Dunaju.

Bivala sem v Grand Hotelu in nisem nikomur sporočila o svojem prihodu, ker nisem želela, da bi me nadlegovali z vabilom na kosilo in drugi zajtrk. Neko jutro pa, ko sem se šetala po Ringu, sem iznenada začula svoje ime, in ko sem se ozrla, sem našla baronico Večero.

Baronica je bila prav majhna ženska, ki ji je ultraelegančna obleka prikrivala slabo proporcijonirano, malce grbasto postavbo, a je bila vzlic tem napakam v resnici zala in njene izrazite temnosive oči bi naredile vsak obraz lep.

"Oj, Marija, kako me veseli, da vas vidim!" je vzkliknila. "Kaj pa vas je prineslo na Dunaj?"

"Nove obleke," sem odgovorila lakonično, "to se pravi, njihovo pomanjkanje, vendar sem tukaj samo mimogrede."

"Ste li sami?"

"Polnoma."

"Potem ne sprejemem nobene odklonitve. Pridite k nam na malo kosilce. Marija in Ana sta doma, in dobro veste kako se bo 'draga Marija' veselila videti vas. Ali pridete?"

Obotavljala sem se. "Boste li čisto sami med seboj?"

"Docela," je odgovorila baronica; takoj grem domov in povem dekletom, da naj vas pričakujejo."

Prijazno mi je stisnila roko in jaz sem nadaljevala svojo pot. Meni je bila baronica precej všeč, akoravno je grof Larisch surovo nazival celo rodbino bahaške sleparje.

Iz stare domovine.

Zbogom Amerika, zbogom dolarji! Pred par dnevi je prišel v Trst 22-letni Frančišek Punk iz Materije, da si nabavi pri agenciji "Cosulich" potni list za Ameriko. Iz svoje rodne vasi je prinesel s seboj ves denar, ki si ga je zaslužil s krvavimi žulji. Misli in sanjal je le o daljnji Ameriki, o zaslužku in dolarjih. V takih dobrih mislih je zašel v neko gostilno v starem mestu, kjer se po navadi zbirajo same lahkoživke in sami taki ljudje, ki se preživljajo z tavinami. V gostilni se je zbralo okoli njega precejšno število moških, ki so ga jako rado vedno povpraševali, odkod da je prišel, kam da namerava itd. Punk jim je pravil, da namerava odpotovati v Ameriko. Ponujali so mu za pitje, da bi se mu s tem bolj prikupili, in lažje izpeljali svoje načrte. Punk se jim je izkazoval jako prijazenega, ter se jim zahvaljeval za njihovo gostoljubnost. Sam pri sebi si je mislil: "O, kako so dobri ti tržačani, prijazni in gostoljubni, pri nas v Materiji niso ljudje tako dobri, pač pa hudobni..." Punku so pridno natakali v kozarec ter ga silili, naj pije na "njihovo zdravje," rekli so mu tudi, kakar pride v Ameriko, naj se jih večkrat spominja...

Na zemljo je že legel mrak, ko se je poslavljaj Punk od svojih dobrih in ljubeznivih prijateljev. Podal jim je roko, ter se poslavljajal od njih za vedno. Ker je bil že malo "v rožah," je pel med potoma s hripavim glasom: "O, zdaj gremo, o zdaj gremo, nazaj nas več ne bo..." Juhuhu. Napotil se je k agenciji "Cosulich," da dvigne in plača potni list. Z roko segne v notranji žep suknje, da izvleče listino z 10.500 lirami. Ali listnice ni. Segne še enkrat v en žep, v drugega, tretjega. A glej čudo! Listnice ni. Sam pri sebi si je mislil, da jo je mogoče izgubil. Zmajeval je z glavo, češ, to vendar ni mogoče. V tem mu šine misel v glavo, da so mu jo najbrže odnesli tisti tički v gostilni. Povrniti se je nazaj v isto gostilno, ali tam ni bilo živega duha, razen debelega krčmarja. Punku ni kazalo drugega, kot naznaniti tatvino kvesturi ter se vrniti nazaj v svojo rojstno vas.

Strasna slika iz Nemčije. Dr. Drenn, ki je član odseka za boj proti spolnim boleznim v pruskem ministarstvu, poroča, da je v Nemčiji 6 milijonov oseb spolno bolnih. V Brunšviku je bilo leta 1913, v mestni bolnišnici komaj 35 slučajev spolnih razžirjenosti.

spolne bolezni med mladino, na klinikah se javljajo celo 14letne osebe spolno bolne. V Turčiji je 70% prebivalstva spolno bolnega. To je strasna statistika, povzročena po vojni!

Stroge kazni za verižnike je postavila bavarska vlada. Verižniki in navijalci cen bodo kaznovani z zapornim od enega do petnajstih let in z globo od 100.000 do en milijon mark. Sodna oblast ima tudi pravico, da sme konfiscirati v posameznih slučajih celo premoženje verižnikov.

Zenska mobilizacija v Rusiji. V sovjetski Rusiji je odredjena zenska mobilizacija. Mobilizirane ženske bodo prale perilo za vojaške in to pod kontrolo posebnih organizacij.

Brat cesarice Elizabete umrl. V Monakovem je umrl v starosti 90 let najstarejši član bivše bavarske kraljeve hiše, vojvoda Ludvik, ki je bil brat umorjene avstrijske cesarice Elizabete.

Nepošteni poštni uslužbenci. Včeraj ponoči so bili aretirani na južni postaji tri poštni uslužbenci po imenu: Alojzij Furlan, Josip Cebulz in Ernest Cecovin, ker so hoteli odnesti dva kilograma svetle kovine iz neke vrečke, vredne 2000 lir.

Srbska vlada je dala črnogorskemu kralju Nikitu par sto tisočakov letne plače.

Ni dovolj, da je izmagal črnogorski kralj narod do kosti, ne, sedaj morajo celo Slovenci in Hrvati prispevati, da se temu krvosesu napolne, nenasično malho.

IZOBRAZBA JE TEMELJ VSAKEGA NAPREDKA!

Veliko ljudi je, ki imajo veliko voljo, toda manjka jim izobrazbe, za to ne morejo naprej. Kdor ni imel prilike, da se izobrazuje v mladosti, temu je odprta še ena pot, da si pridobi za življenje potrebno znanje, in ta pot so knjige. V naši zalogi dobite naslednja poučna in tudi zabavna dela:

Angleško-slovenski besednjak — sestavil dr. F. J. Kern. Cena \$5.00.

Družinski koledar za leto 1921 Cena 75c.

Kratka navodila za državljanstvo. Cena 10c.

Poezije Ivana Zormanca. Cena \$1.25.

V močvirju velemesta. 50c.

Pri naročilih po pošti priložite k navedeni svoti še 5c za poštne stroške.

AMERIŠKO - JUGOSLOVANSKA TISKOVNA DRUŽBA
6418 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

DOPIS.

Euclid, O. — Cenjeni urednik prosim vas, natisnite te vrstice v vaš list, da naznanim rojakom, da mi tukaj v Euclid, O., ne spimo na društvenem polju, ampak imamo že tri podporna društva, ki spadajo k različnim Jednotam in Zvezam. Naša naselbina raste od dneva do dneva, in zato se nas je zbralo nekaj rojakov, da zopet ustanovimo društvo in ga priključimo k Jugoslovanski Katoliški Jednoti, ki sedaj posluje na jako demokratični podlagi in ima jako dobro urejena pravila, ter se ne vtiče ne v verska ne v politična vprašanja. Njen glavni namen je pomagati bratom in sestram v njih nadlogah, plačevati smrtno in bolniško podporo. Zato prosim rojake v Euclid, Ohio, in okolici, da ako ni še kdo v nobenem društvu, ima sedaj, priliko pristopiti. Mogoče ste že kateremu društvu, pa potrebujete še enega, kdor rojakov želi natančnejših pojasnil, naj se oglasi pri rojaku Frank Bajt v Euclid, O. Osemnajst rojakov se je že priključilo, in imamo vse pripravljeno, da pričnemo z Novim letom s pravilnim poslovanjem. Rojaki, rojakinje, sedaj imate čas, da se vprašate, ali ste zadosti zavarovani ali ne. Ne bo vam žal ako pristopite k temu novemu društvu, ki se je priključilo k Jugoslovanski Katoliški Jednoti, ki šteje dani približno do enajst tisoč članstva, ki je že stotisoče plačala svojim članom podpore in smrtnine, in je na jako dobri finančni podlagi. Z novim letom pa se bo še bolj povzpela, ker postane solventna.

Torej rojaki, oglasite se v obilnem številu. Vem, da nekateri danes teško plačujejo, toda zavarovalnine ni nikdar preveč, in vi nikdar ne veste, kdaj vas šaka nesreča. Danes ste zdravi, jutri ste bolni ali ponesrečeni, in kako tedaj želite, da bi se zavedali ob pravem času ter bili dovolj zavarovani. Torej pristopite danes, ko ste zdravi, ne čakajte na leto, ko bo prepozno.

Konečno želim vsem čitateljem tega lista srečno novo leto, posebno pa našim rojakom v Euclid, O. Frank Bajt.

Mnogo ponosa je že ustvaril list Enakopravnost v Ameriki bivajočim rojakom. Ali si pa rojaki tega prizadevate spoznavati. Pokažite to v tem, da ste tudi vi ne le samo čitatelj lista, temveč tudi lastnik. Kupite delnice in postanite njegov lastnik.

tarnala, da je njegova revnost preprečila, da se nista vzela.

Dospeja sem v palačo Večerov nekako pol ure pred obedom, in ker sem želela malo poklepetati s Hano in Marijo, sem se podala nenapovedana v sobo deklet.

Ko sem narahlo odprla vrata, sem slišala jezne glasove, in ko sem stopila v sobo, sem slišala Marijo nekaj reči, kar je po vsej priliki razburilo njenostro.

Hana Večera, mirno, rezervirano, preprosto dekletke se je bavila s svojim najljubšim poslom, s slikanjem. Njena soba je mejila na Marijino, in obvede sta očitno imeli hud prepri, kajti Hana je bila prav jezna in razdražena videti.

"No, draga Marija," sem rekla.

Ob mojem glasu se je ozrla neko mlado dekletko, ki se je sklanjala preko pisalne mize, in ko me je spoznala, se je vrgla meni v roke in me obsipala s poljubi.

Podoba Marije Večere mi ni izginila iz spomina in treba mi je samo zapreti oči, pa jo vidim v vsej svežosti njene lepote. Ni bila velika in njena elastična postava in lepe razvito oprsje je naredilo, da je bila videti starejša kot osemnajst let.

Barva njenega obraza je bila ljubka in rudeča, nasladne ustnice so razkrivale ostre majhne bele zobčke, ki sem jih jaz nazivala "mišje zobce". Nos ji je bil narahlo zavihan, a je povečeval mikavnost njenega ljubkega obraza; nikdar pa nisem videla tako lepih oči, kot jih je ona imela — bilo so temnomodre, z malce kodrastimi trepalnicami, nad katerimi so bile lepo izrazite obrvi.

Temnorjavni lasje so bili jako dolgi; imela je lepe roke in noge in ko je stopala z nekako zapeljivo, plavajočo gracioznostjo, se ji ni bilo mogoče ustavljati.

"O, Marija, tako sem vesela, videti vas," je rekla med poljubi.

STE LI STORILI SVOJO DOLŽNOST?

Ali ste pomagali vaši trpeči družini v starem kraju? Ako ste ji, tedaj jo ne pozabite v bodoče.

NE POZABITE

da niste bili pri nas še nikdar prevarani. Naša postrežba je bila vedno najboljša. Pošiljajte ves denar vedno le preko nas. Nikdar vam ne bo žal, kajti naše cene so najnižje in izplačamo denar v starem kraju v najkrajšem času, kar vam lahko s lastnoročnimi podpisni prejemnikov dokažemo.

SPREJEMAMO TUDI DENARNE VLOŽKE PO 4% OBRESTITI.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodnih črt. Našim potnikom preskrbimo potne listine in vse potrebno za potovanje, in sicer BREZPLAČNO.

Dobimo vam družino iz starega kraja v najkrajšem času in opravljamo vse javne notarske posle.

Kadarkoli kaj potrebujete, pridite osebno, ali pišite na:

NEMETH STATE BANK

IVAN NEMETH, Predsednik.

10 East 22nd Str. 1597 Second Ave.,
NEW YORK CITY, N. Y.

POLOM

(Dalje)

Skočil je ter se vrnil s puško in naboji mrtvega vojaka. Za posebne prilike, kadar je hotel videti prav razločno, je imel vedno naočnike s seboj; običajno jih ni nosil, in ganljivem samoljubju zaradi svoje mlade žene. Z brzo roko si je strgal očipalnik in ga nadomestil z naočniki; in ta debeli mešan v svrtniku, z okroglim, dobrodušnim licem, ki so je pačilo v srdcu, skoraj smešen in vendar vzvišen v svojem junaštvu, je pričel paliti in streljati v tolpo Bavarcev tam doli na koncu ulice. To je imel v krvi, kakor je pravil, in ščegetala ga je misel, da bi postal nekaj teh divjakov iz zahtojst v letu 1814, s katerimi so tam doli v Alzaciji zibali njegovo detinstvo.

"Ah podle duše, podle duše!"

In streljal je, neprestano, tako naglo, da ga je cev chassopotke jela peči v prste.

Naskok se je napovedal v vsej grozoti. S strani travnikov je bil oženj ponchal. Polastivši se ozke, s topoli in vrbami obrobene struge, so se pripravili, da z bajoneti vzamejo hiše, ki so branile trg pred cerkvijo; njihovi strelci so se bili previdno premaknili; le solnčnik sijaj je ležal liki zlata preproga na neizmerni širjavi travnikov, ki jih je škropilo nekaj temnih kep — teles ubitih Bavarcev. Tudi poročnik je bil ostavil barvarniško dvorišče in pustil tam samo moža na stražo, vedoč, da zdaj preti nevarnosti s ceste. Naglo je razpostavil svoje moštvo ob cestnem

hodniku, s poveljem, da če se sovržnik polasti trga, naj se zabarikadira v prvem nadstropju poslopja ter ga brani do poslednje patrone. Vojaki so ležali na tleh, skričali se za vogelnimi kamni, izkoriščali vsako najmanjšo neravnost tal, streljali, kakor se je komu zdelo. To pa je spuščalo po tej široki, izumrli, s solncem odteti cesti pravcato burjo svina in take cunje dima, kakor da bi vihar podil točo pred seboj. Videli so mlado dekle, ki je v brezumnem teku bežala čez cesto, ne da bi se ji kaj zgodilo, na to starega kmeta, oblečenega v bluzo, ki je po vsej sili hotel peljati konja v hlev, pa ga je krogla s takšno silo zadela v čelo, da je odletel na sredo ulice. Ena granata je bila razrušila dvoje hiš, ki sta med pokanjem tramovja plameneli ob žarki dnevni luči. In uboga Francoise, ki je ležala zdrobljena poleg svojega uboega troka, kmetske krogle v glavi, opustošenje in požar — vse to je netilo ogorčenost vaščanov do vrha; rajši so hoteli tukaj umreti, kakor oti se z begom na belgijska tla. Tržani in delavci, ljudje v svrtnikih in v bluzah, vsi so ljuto streljali skozi okna.

"Ah, tolovajil!" je srdito vzkliknil Weiss. "Napravili so okret. . . Dobro sem jih videl, ko so šli ob progi. . . Natel! Ali jih slušate tam na levi?"

Za montevillierskim parkom, čigar drevesa so mejila ob cesti, je zares pričel prasketati streljanje. Če bi se sovražnik polastil tega parka, je moral Babzeille past. Toda ravno ljuto streljanje je pričala, da je poveljnik 12. zbora videl to gibanje naprej in poskrbel za obrambo parka.

"Pazite vendar, nerodnej!" je kriknil poročnik in prisilil Weiss,

da se je stisnil k zidu. "Raztrgalo vas bo na dvoje!"

Ta debeli, tako hrabri človek z naočniki ga je pričel naposled zanimali, dasi se mu je smehljal. In ko je slišal prihajati granato, ga je bratovsko odrinil proč. Krogla je padla kakšnih deset korakov dalje, razletela se ter obsula obadva s svojimi drobci. — Mešan je ostal pokoncu, brez najmanjše praske, poročniku pa je strlo obbedve nogi.

"Naj bo!" je zamrmal. "Zdaj sem jo pa jaz izkupil."

Vrglo ga je na cestni hodnik; velel se je nasloniti z hrptom ob vrata, poleg ženske, ki je ležala na pragu. In njegovo mlado lice je ohranilo svoj odločni, trmasti izraz.

"To nič ne de, otroci, samo dobro me poslušajte. . . Streljajte, kakor se vam zdi, in ne prenačajte. Kadar jih bo treba napasti z bajoneto, vam povem."

In še dalje jim je dajal povelja, glavo pokoncu in nadziraje sovržnika v daljavi. Onostran ulice je gorela že druga hiša. Prasketanje pušk in pokanje granat je trgalo zrak, ki se je polnil s prahom in dimom. Ljudje so padali na slehernem vogalu ceste. Mrtvi so ležali kakor črne, s krvjo okropljene lise, nekateri posamezno, drugi na kupih. A nad vasjo je rasel tišji strašni krik, pretanja tisočev vojakov, ki so se metali na teh par sto pogumnih mož, pripravljenih, da umro junaške smrti.

Takrat je vprašal Delaherche, ki ni nehal klicati Weiss, poslednjikrat:

"Ali ne greste z menoj? . . . Če nočete, pa nič! Zapišam vas, z Bogom!"

Bilo je okrog sedme ure; predolgo je bil odlašal. Dokler je mo-

gel hoditi ob hišah, se je okoriščal z vsakimi vrati in z vsakim kotežkom zidu, stiskaje se v najmanjši kotiček, kadarkoli je treščila salva. Nikdar si ne bi bil mislil, da je še tako mlad in spreten, zdaj pa se je plazil gibčno kakor belouška. Na koncu Eazeilles-a-pa, ko je imel iti svojih tristo metrov po goli, zapušteni cesti, ki so jo obstreljavale baterije Liryskega hriba, je čutil, da trepeče od mraza, dasi mu je močil znoj vsa oblačila. Par trenutkov je še lezel nizko sklonjen po nekem jarku. Nato se je spustil v brezumen tek in zdiral naravnost, ušesa polna pokanja, podobnega

tresku nevihte. Oči so ga pekle, zdelo se mu je, da hodi po plamenu. To je trajalo dolgo, dolgo večnost. Nenadoma pa je zapazil na levi majhno hišo. Planil je tja in se zakril, in ogromno breme se mu je odvalilo sprsi. Ljudje so ga obdajali, moške in konji. Izprva ni spoznal nikogar, a nato ga je osupnil prizor, ki se je odprl očem.

(Dalje prihodnjik)

Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mali oglaš, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

ZAHVALA.

Tem potom se zahvaljujem vsem onim, ki so mi bili ob tako nenadni smrti moje komaj iz starega kraja došle žene

Franciške Štefe

stali na strani, ter mi pomagali v tej nesreči.

Posebno zahvalo izrekam družinam Jeglič in Slejko, ki so bile pri umrli dokler jo nismo zagrebli, družini Škoda za darovani lot za grob, ter vsem darovalcem, ki so mi s svojimi darovi tako blagohotno priskočili na pomoč. Lepa hvala pogrebniku g. J. Žetetu za lepo urejen pogreb.

Se enkrat Vam vsem, ki ste mi na en ali drug način pomagali v dneh nesreče in žalosti, izrekam v svojem imenu in v imenu malega sinčka najpriskrnejšo zahvalo.

JOHN ŠTEFE, soprog,

FRANK ŠTEFE, sin,

1159 E. 61st St.

Naznanilo in zahvala.

ZALOSTNIM SRCEM naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je umrla ljubljena soproga oziroma mati

AMALIJA KOŠIR

rojena Brezic

Pokojna je bila doma iz Trsta, kjer zapuščala očeta in dva brata. Umrla je na porodu v starosti 38 let. S tužnim srcem se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za prekrasne podarjene vence in za spremstvo na Kalvarijo pokopališče. Posebno se zahvaljujem pogrebniku Antonu Grdinu za krasen pogrebni spreved in družinam John Zdove in ostalim sorodnikom za tolažbo v tej neizmerno žalostni uri ob izgubi dobre matere in soproge. Zahvalo izrekam tudi društvu Forest City Grove št. 33 W. O. W. in vsem, ki so mi priskočili na pomoč ob tem hudem udarcu.

Zalujoči ostali

JOŽEF KOŠIR, soprog,

AMALIJA KOŠIR, hčerka,

EDVARD in JOŽEF, sinova.

V miru počivaj nepozabljena soproga in mati in lahka ti bodi ameriška zemlja.

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta. 308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St. Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popol. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. opoldne.

Neprekosljivo nizke cene smo nakazali celi zalogi SUKENJ \$5

ki so bile nošene le malo časa. Izredna razprodaja traja le ta teden \$3.50



O. D. volneni zeleno ru-javkasti blanketi

Špecial \$4.50 En par \$9.00

O. D. volnene nove srajce \$4.50 Težki čevlji \$3.95 Usnjate rokavice65 Težke modre srajce \$3.50 Praznični čevlji \$5.50 Združenih držav armadni čevlji \$4.95

Zagotovo morate obiskati

THE AMERICAN ARMY STORE

728 PROSPECT AVE.

Odprto ob večerih.

Sprejemamo naročila po pošti.

HRANITE IN IMEJTE!

5%

na hranilno vlogo.

THE CUSTODIAN SAVINGS & LOAN COMPANY.

414 E. 156 Str.

CUNARD ANCHOR LINE

LADJA ITALIA

odplove proti

Dubrovniku in Trstu

1. FEBRUARJA

Cena za tretji razred

DUBROVNIK . . . \$125.00

TRST \$115.00

Dodatno \$5.00 vojnega

davka.

LADJA PANNONIA

odplove proti

Dubrovniku in Trstu

18. JANUARJA.

Cena za tretji razred:

DUBROVNIK . . . \$125.00.

Dodatno še \$5.00 vojnega

davka.

V vašem mestu je zastopnik Cunard Anchor črte. Pojdite k njemu.

SLOVENSKA DELAVSKA ZADRUŽNA ZVEZA V COLLINWOODU, O.

667 East 152nd Str.

—ZELI—

SREČNO NOVO LETO!

vsem posameznim odjemalcem in društvom iz Collinwooda in Clevelanda za njih vsestransko naklonjenost, in se priporoča še nadalje, da naročite vaše življenske potrebščine v trgovini, ki je last delavstva.

Vsi ste prepričani, da so delavske zadruge eden poglavitnih predpogojev za neodvisnost delavstva in zato postanite vsi odjemalci zadrug in prihranili si boste marsikak cent in poleg tega podpirali koristno stvar.

NAŠA ZALOGA MESEČNE IN GROCERJSKEGA BLAGA JE VEDNO STROGO SVEŽA IN DOBRA.

Konvencija Slovenskega Delavskega Doma

se je zaključila 29. decembra z velikim korakom v napredek, bodočega Slovenskega Delavskega. Doma v Collinwoodu ter želi vsem Slovencem in Slovenkam, posebno pa delničarjem in društvom

Veselo in srečno Novo Leto!

VABILO NA

Plesno Veselico

katero priredi

Waterloo Klub

v prid Slov. Delav. Doma

na starega leta večer, dne 31. decembra

. . . V JOŠ. KUNČIČEVI DVORANI

Pričetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 50c.

Rojake in rojakinje se vabi, da se zberejo skupaj na tej veselici, da se skupno poslovimo od starega leta in pričakamo novega. Veselica bo nad vse zanimiva. Plesalo se bo, da bo veselje, o vseh drugih izrednostih pa molčimo, zato, da boste čim bolj presenečeni, kadar pridete. Ker se gre za korist S. D. D. se pričakuje velikanska vdeležba.

Vas vabi

WATERLOO KLUB.

Spodaj podpisani sem bil že dalj časa bolan na želodcu in se splošno nisem počutil dobro. Toda

Dr. Alb. Ivnik

doktor kiropraktike

6408 St. Clair Ave.

me je popolnoma ozdravil s svojo metodo zdravljenja in zato ga na tem mestu prav toplo priporočam vsem rojakom in rojkinjam in vsem, ki čitajo te vrstice.

MARTIN RAČEČIČ

1308 E. 55. Str.

LOKALNE NOVICE

—Prevelika drznost se tudi vedno ne izplača, kar vam bo najbrže potrdil Artur Scott, ki se danes nahaja v policijski ječi. Scott je sinoči okrog 6. ure, ko so ulice polne ljudstva, vrgel v časopis povito opeko v okno zlatarske trgovine Miltona Show, ki se nahaja na Superior ave. ob vhodu v Superior arkado, in je pograbil dijamanten prstan, ki je bil vreden \$3.250. Scott je nato bežal preko ceste ter pri tem podrl več oseb, ki so mu prišle na pot. Bežal je z dijamantnim prstanom v roki kar po sredi ceste, za njim pa je letel policist Charles McCoy, kateremu se je pridružil še več civilistov. Ko je došel do poštnega poslopja je zavil na trator. Tu stopi iz pošte neki možki, ki je takoj spoznal položaj ter bežečemu tatu podstavil nogo, da se je zvrnil po tleh kolikor je bil dolg in širok. Lov se je končal tako nena doma, da so se policist in civilisti, ki so mu sledili, vsi zvrnili po tleh na tatu, ki je še vedno stiskal v roki dragoceni prstan.

—Sodnik Westenhaver je večeraj odredil, da se konfiscira 44 avtomobilov, katere se je dobilo pri pogonih na prohibicijske kršitelje. Avtomobile se bo sedaj prodalo na javni dražbi. Kot znano, določa postava zaplenitev vsakega avtomobila, v katerem se najde opojno pijačo.

—Clevelandska delavska federacija bo jutri razdelila 75.000 iztisov pamfleta "Truth for Truth's Sake" (Resnica radi resnice), v katerem se razlaga pravi pomen in posledice boja, katerega so v poslednjem času začeli clevelandski oziroma ameriški kapitalisti proti organiziranemu delavstvu.

—Direktor Waite je večeraj naznanil, da se v novem kopalšču na St. Clair Ave. nocoj ne bo vršila otvoritev, kakor je bilo objavljeno pred nekaj časa, temveč da se bo otvoritev vršila šele, ko bo poslopje tudi znotraj popolnoma dodelano.

—Prihodnji teden bo clevelandski Citizens Bureau pričel s poukom za drugi državljanski papir. Pouk se bo vršil po raznih šolah in knjižnicah širom mesta, za Slovence so pa najpriročnejši sledeči prostori: St. Clair Library na E. 55th St. in St. Clair ave. pouk v ponedeljek, sredo in petek; Collinwood Jr. višja šola na vogalu Ivanhoe rd. in St. Clair ave., pouk v sredo in četrtek; slovenska cerkevna dvorana v Collinwoodu na 11519 Holmes ave. pouk ob torkih; in pa šola sv. Lovrenca na Union ave. blizu E. 82 St.; pouk ob četrtkih. Poučevanje traja od 7. do 9. ure zvečer. Kdo se ni državljan, naj se poslužuje prilike. Ta takozvani Citizens urad se nahaja na stari sodni ter je vsak četrtek od 7. do 9. ure odprt samo zato, da pomaga izpolnjevati državljanske prošnje in da daje nasvete glede raznih vprašanj, ki se tičejo državljanstva in naselništva. Podnevi pa je urad

odprt od 9. dop do 5. zvečer.

—V soboto zvečer, to je na Novega leta dan, se bo vršil v Grdinovi dvorani velik ples, katerega priredi "Avalone Orchestra Club," v katerem so se organizirali takajšnji Slovenci, ki se zanimajo za glasbo. Zbralo se jih je že precej, in začetek nam obeta, da bo novi orkester nudil naši naselbini še dosti lepega užitka. Zato še posebno opozarjamo rojake, da posetijo ta ples in s tem podpro dobro stvar, ki nam bo v splošno korist.

—V St. N. Domu v Clevelandu se že vršijo velike priprave za veliko veselico, ki se bo pričela na Silvestrov večer in nadaljevala ves prihodnji dan. Da vam zabave ne bo manjkalo, vam garantirajo vsa društva, ki so član Doma. Za plesalželje bo igral orkester, za lačne in žejne pa bo skrbela kuharica. Na razpolago bo tudi cele koše dobrot, katere boste lahko domov nesli, če boste srečni. Torej na svidenje.

—Jugoslovanski ženski klub v West Parku nas vabi, da posetimo plesno veselico, katero priredi popolne in zvečer na Novega leta dan v prostorih Fr. Jurce. Igral bo orkester Mr. Ivanusha in tudi v drugih ozirih bo za vse preskrbljeno.

DOPISI.

Cleveland, O. — Sedaj, ko smo v času neprostovoljnih ali prisiljenih počitnic, sem se namenil, da se zopet oglašim v kakem slovenskem listu, ker gotovo že mislijo rojaki pečlarji, da duh "republičanskega pečlarja" že plava v višavah vseмирja v družbi new-yorške kuharice, s katero sva bila precej poznana po dopisih v listu G. N. pred leti. Danes se ne bom spuščal v take stvari, kdo zna boljše potico ali štrklje napraviti, pečlar ali pečlarica, čeravno smo v času potice.

Sedaj pa k drugi stvari, da ne bo romal ta dopis v koš urednika. Ker je list "Enakopravnost" zelo priljubljen in razširjen med rojaki križem Združenih držav tudi v stari domovini, naj kot naročnik tega lista danes nekoliko opišem moje nazore o delavskem in političnem življenju.

Danes, ko smo v času prisiljenih počitnic, ali takozvane križe, bo marsikateri delavec prišel do drugega prepričanja da ni dobro napravljen svetopisemski izrek "delaj in moli". Marsikateri bo sedaj izprevidel, da delavci nimamo nobenega zakona, kateri bi bil za nas koristen. Ako pa hočemo, da se zakoni napravijo, ki bodo v korist delavstva, mora biti delavstvo solidarno, brez ozira na vero ali narodnost. Kapitalisti ne vprašajo nikogar, kakšnega naroda ali vere si, ker njih geslo je samo izkoriščanje. Tako moramo tudi delavci imeti svoje geslo: solidarnost, ako hoče-

mo, da se naše razmere enkrat izboljšajo.

Danes, ko to pišem, že raste število brezposelnih v četrti milijon. Vprašamo se, kdo je kriv, da je sedaj v najhujšem zimskem času ta velikanska armada brezposelnih, med katerimi jih je mnogo, ki ne vedo, kaj bodo jutri jedli in kje bodo spali. Kdo je kriv temu?

Mnogi bodo odgovorili na to vprašanje: delodajalci ali kapitalisti, ker oni imajo vse v rokah.

Da, resnica je. Pa zakaj? Zato, ker kapitalisti dobro vedo, da so delavci razdruženi, ter da se gledajo kot pes in mačka. Zatorej je v prvi vrsti potreba, da se vse delavstvo brez razlike narodnosti med seboj poučuje in izobražuje. To je edina pot do boljše prihodnosti, kaj bi lahko danes napravila ta velikanska brezposelna armada, ako bi bili delavci edini, tega se kapitalisti dobro zavedajo.

Pa ne da bi kdo mislil, da sem zato, da se nastopi s silo ali orožjem. Ne, jaz sem absolutno nasproten vsakemu prelivanju krvi, ki je nepotrebno in nazadnjaško. V sedanjem času imamo boljše pot, da pridemo do naših pravic. Danes nam ustava še nudi priliko, da pridemo do naših pravic brez prelivanja krvi. Danes še obstoja točka v ustavi Zedinjenih držav, da ljudstvo odločuje, kaka naj bo vlada, katera naj dela postavila. Pa to določbo tudi kaj lahko preuredijo ako bomo tako razdruženi. Zatorej moramo še sedaj na delo, da bodo pri prihodnjih volitvah izvoljeni taki možje, ki bodo delali za korist delavstva. Večina ljudstva, da jako velika večina, je delavska, samo združiti se nam je treba.

V bodoče glejmo brez bojazni iz oči v oči kapitalistom, zavedajoči se naše moči, zavedajoči se, da so oni od nas v veliko večji meri odvisni od nas, kot pa mi od njih. Pomniti moramo, da danes le mala kopica ljudi živi v bogastvu in razkošju na račun delavskih žuljev, ko milijoni brezposelnih trpi pomanjkanje.

Še nekaj naj opomnim. So tudi takozvani samostojni delavci, ali neodvisni, to so mali trgovci ali biznesmani, kateri so v prvi vrsti odvisni od delavcev, toda jim so navzlic temu navadno nasprotni, in to ne samo tu v Clevelandu, temveč širom Amerike. Namesto da bi pri volitvah oddali svoje glasove v prid delavcev, kakor tudi sami sebi, pa jih dajo delavstvu sovražnim kandidatom. Ne vem, kaj je temu vzrok, škodoželjnost, sebičnost ali mogoče tudi častihlepnost. Morda mislijo, da s tem dajo izrazu svoji "samostojnosti". Pa ako se ne bo do poboljšali, tedaj bodo delavci tudi izprevideli, da jih ne potrebujejo in bodo ustanovili svojo zadržno prodajalno. Da se ne bo kdo nad to pomno izpodtikal, naj takoj omenim, da ne govorim samo o Slovencih, temveč v splošnem.

S pozdravom vsem pečlarjem in pečlaricam in vsem delavcem: naprej za boljše bodočnost.

Republičanski pečlar.

Cleveland, O. — Slovensko pevsko društvo "Lira" priredi v nedeljo 2. januarja koncert in igro v Grdinovi dvorani. Proizvajalo se bo prav lepe koncertne komade, poleg tega pa se bo vprizorilo tudi humoristično igro "Kmečka svatba" ali "ohcet", tako da bo občinstvo gotovo zadovoljno. Začetek ob 7:30 zvečer. Na svidenje! v dvorani. — Poročevalec.

Cleveland, O. — Dovolite mi mal koticček v listu "Enakopravnost", da pozdravim svoje prijatelje, s katerimi smo se zabavali pri g. jak. Marinku, predno se podam na široko morje. Posebno naj omenim Jos. Samso, Janeza Samso, Alojzija Borštnerja, Mr. in Mrs. Spehek Ferd Hočvarja, gđe. Angelo.

Hace, mojega brata Jožeta ter Fr. Podbevška in mojo sestro in njenega soproga Marinko, ki sta me spremila tudi na kolo dvor; pozdravljam tudi vse druge prijatelje v okolici Clevelanda. Ker sem se tako hitro odločil odpotovati, se z šte-

Na svidenje!

John Grošelj.

NA SILVESTROV VEČER

31. DECEMBRA 1920

— IN NA —

NOVEGA LETA dan januarja 1921

— priredi —

KLUB DRUŠEV SLOV. N. DOMA
VELIKO VESELICO

V DVORANAH S. N. DOMA.

Kdor se hoče resnično zabavati, ter užiti nekaj ur pravega veselja naj pride v S. N. DOM. KRASNI DOBITKI SO PRIPRAVLJENI, KATERIH BODETE DELEŽNI PRI SREČOLOVU, KOLESU, SREČE, IN PRI METANJU OBROČKOV ALI INDIJANSKIH PUŠIC.

Pa tudi na lačne in žejne se ni pozabilo. Dobile se bodo pristne domače bele in krvave ter mesene klobase in hladilna pijača.

Igral bo Slovenski Orkester pod vodstvom g. Ivanusha

PRIDITE VSI, DA SI BODEMO VOŠČILI VESELO NOVO LETO V SLOV. NARODNEM DOMU.

VABILO NA

MAŠKERADNO VESELICO

ki jo priredi

SLOV. PEV. DRUŠTVO "SOČA"

v Sloven. Domu na Holmes Ave.

31. DECEMBRA 1920

NA SILVESTROV VEČER

Začetek ob 7. uri zvečer.

Tem potom se priporočamo za velikansko vdeležbo. Zabava bo najzanimivejša kar jih je bilo v tem letu in razdeljenih bo 10 nagrad za najboljše maske:

1. Nagrada — cekin za \$10.00
2. Nagrada — cekin za \$5.00
3. Nagrada — cekin za \$2.50

in še 7 nadaljnjih nagrad.

Torej kdor hoče pričakati Novo leto v veselju družbi, naj se našemi in pride v dvorano.

VSTOPNINA ZA OSEBO 50c

Vabi.

Društvo "SOČA"

VESELO IN SREČNO NOVO LETO.

vam želi

ANTON GUBANC

Vsem cenjenim odjemalcem, naznanjam, da smo popolnoma založeni z vsakovrstnim blagom, spodnjim perilom za

MOŠKE, ŽENSKÉ IN OTROKE.

Nadvse mična zbirka otročjih igračk kakor tudi dobrih sladšćic.

Najtopleje se zahvaljujem rojakom za dosedanja obilen obisk moje trgovine in se vam priporočam še v bodoče.

ANTON GUBANC

16717 Waterloo Rd.

MALI OGLASI

Mohar & Oblak,

9206 Superior Ave.

PRVA SLOVENSKA
PLUMBERJA

Pokličite nas, ako hočete dobro in poceni delo.
Phone: Cedar 2375 Po noči pokličite Lincoln 1625 R

Ali želite narediti denar?

Proda se gostilna in restavracija, ki dela jako dober promet; napredaj radi odhoda iz mesta. Več izveste na 1144 E. 71 str. (309)

ODDA SE mešan ovčarski pes eno leto star proti zelo majhni plači. Kdor hoče imeti dobroga čuvaja, naj se zgleda pri Frank Glavič, 1531 E. 70th St. blizu Wade parka. (Jan. 5.)

POHIŠTVO NAPRODAJ!

Pohištvo, še novo (kupljeno pred 1½ mesecem) za 3 sobe se prodaja radi odhoda v staro domovino. Dobi se lahko tudi stanovanje. Vprašajte na 1131 Norwood Rd. (1)



Mi vam lahko pomagamo

v katerikoli izmed sledečih zadev:

Kadar pošljite denar v domovino.

Kadar želite informacije glede tujezemskih trgovskih razmer.

Ob prejemu pisma iz starega kraja.

Ali kadar želite vozni listek za povratek v domovino.

Za vse take potrebe računamo zelo malo. Pridite, da vam vse pojasnimo.

TUJEZEMSKI
ODDELEK.

OTIS & COMPANY

216 Superior Ave. N. E.

Navzdol po stopnicah Cuyahoga Bldg.

Nasproti pošte.

BODITE PAMETNI in kupite AR—BU MAZILLO

za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni. Napredaj tudi pri Bailey's Co. THE AR—BU LABORATORIES CO. 14017 Darley Ave., Cleveland, Ohio

LEPO STANOVANJE

se odda v najem, s štirimi sobami; fornez, elektrika in druge udobnosti. Zglasite se na 15716 Holmes Ave. blizu Slovenskega Doma. 307

Proda se grocerija in mesnica z dovoljenjem za 5 let. Proda se prav poceni radi odhoda v stari kraj. Več se poizve v uredništvu tega lista. (324)

IŠČEM SLUŽBO

Želim dobiti delo v kaki grocerijski trgovini. Znam voziti tudi truck. Naslov se izve v uradu. Enakopravnosti. (307)

ODDA SE STANOVANJE obstoječe iz 3. sob, za malo družino ali za pečlarje. Poizve se na 1090 E. 66. Str. (307)

LIBERTY BONDI IN VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljiv prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejaco. Vogal deveta cesta in Euclid dave, nad Singer Sewing Machine Co. Odpis do 6. ure zvečer.

PRODAJAMO

HIŠE - LOTE in FARME

ISTOTAKO ZAMENJAMO FARME ZA POSESTVA V MESTU.

Za pošteno postrežbo se vedno obrnite na

D. STAKICH & J. KRALL

15813 WATERLOO RD.

Najmodernejši pogrebni zavod v Clevelandu

Frank Zakrajšek
POGREBNIK IN
EMBALMER

1105 Norwood Rd.

Tel. Princeton 1735—W.

TEL. Rosedale: 4983

Avtomobili za krste, poroke in pogrebe in druge prilike.

THE W—K DRUG CO.

St. Clair, vogal Addison Rd.

Edina slovenska lekarna v Clevelandu.



Mi izpolnjujemo zdravniške recepte točno in natančno.

JOHN KOMIN,
Lekarnar.

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošče

zahtevajte novi cenik

Velika zaloga ur in zlatnine.

Wm. Sitter

5805 ST. CLAIR AVENUE

Cleveland, O.

Ustavite se pri tej uri in ste na pravi prestop

KUPITE DELNICE SLOV. DEL. DOMA V COLLINWOODU.

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI



KAJ JE Z VAŠIMI OČMI?

Vaše oči rabijo največje pozornosti ako jih hočete ohraniti zdrave. Mogoče čutite, da vam vid peša. Zato hočete narediti za novo leto trden sklep, kupiti za Vaše oči očala in v bodočnosti boste mnogo zadovoljnejši.

Mnogo je odvisno tudi, kje si daste preiskavo oči in pri meriti očala. Naš optik je eden najmožnejših v mestu, in vam, dobesedno rečeno, povrne vid.

Zato pridite in prepričani boste o njegovih zmognostih.

Frank Cerne, 6033 St. Clair Ave. JEWELER AND MUSIC STORE